

PROGRAM DELA ZA LETO 2024

Pripravila: Anka Rogina

Maribor, 20. februar 2024

1. Uvod

Spletni portal slovenskih splošnih knjižnic **Knjižnice.si** (<https://www.knjiznice.si/>) je nastal v okviru delovanja osrednjih območnih knjižnic (OOK) in v okviru Združenja splošnih knjižnic (ZSK).

V letih 2013 in 2014 je bila v okviru delovanja OOK izvedena vrsta delavnic na temo strategije OOK do leta 2020. Udeleženci delavnic so kot ključna razvojna področja prepoznali sodelovanje in delovanje knjižnic v e-okolju. Iz tako izražene potrebe po okrepitvi komunikacij med splošnimi knjižnicami, po izmenjavi uspešnih projektov in znanj, po boljši preglednosti in dostopnosti e-virov in e-storitev v slovenskih splošnih knjižnicah, po boljši informiranosti o delovanju splošnih knjižnic in iz potrebe, da se splošne knjižnice bolj organizirano predstavijo tudi v e-okolju, je zrasla pobuda za vzpostavitev skupnega portala slovenskih splošnih knjižnic.

Projekt so v letu 2017 v okviru delovanja OOK začele izvajati Mestna knjižnica Ljubljana, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Osrednja knjižnica Celje in Mariborska knjižnica. V projekt je bil, glede na smiselno vsebinsko celoto, vključen tudi v letu 2016 začetni projekt priprave navodil za vzpostavitev dinamičnih spletnih strani splošnih knjižnic. V letih 2018 in 2019 je delovna skupina delovala v okviru Združenja splošnih knjižnic. Portal je bil ob finančni podpori Ministrstva za kulturo in v okviru Združenja splošnih knjižnic javno objavljen 20. novembra 2019, v okviru nacionalne prireditve ob Dnevu splošnih knjižnic.

Portal upravlja Mariborska knjižnica v sodelovanju z Združenjem splošnih knjižnic in osrednjimi območnimi knjižnicami. Za vsebino in razvoj portala skrbi uredniški odbor.

2. Poslanstvo in cilji

Portal **Knjižnice.si** na enem mestu združuje vse pomembne informacije o dejavnostih slovenskih splošnih knjižnic. Namen portala je nuditi celovite informacije o delovanju slovenskega splošnega knjižničarstva najširši domači in tuji javnosti:

- **uporabnikom knjižnic** in najširši javnosti predstaviti vsebine in storitve, ki jih knjižnice ponujajo
- **strokovni javnosti** olajšati dostop do strokovnih informacij, podpirati profesionalno delovanje in čim bolj enakomeren razvoj slovenskega knjižničarstva
- **zainteresirani javnosti** na enem mestu ponuditi celovite informacije o slovenskem knjižničnem sistemu, njegovi organiziranosti in financiranju.

Cilji portala **Knjižnice.si** so:

- Uporabnikom knjižnic in najširši javnosti ponuditi izčrpne in zmeraj aktualne informacije o mreži splošnih knjižnic v Sloveniji, o storitvah in gradivu, ki jih splošne knjižnice ponujajo ter o možnih načinih dostopa do knjižničnih storitev.
- Promovirati digitalne vsebine knjižnic kot podporo izobraževanju, vseživljenjskemu učenju, izrabi prostega časa ter kot lažji dostop do knjižničnih vsebin vsem, ki iz različnih razlogov ne morejo v knjižnico.
- Podpirati profesionalno delovanje in razvoj slovenskega knjižničarstva z izborom strokovne literature, z opozarjanjem na strokovne dogodke, izobraževanja in razpise ter z drugimi strokovnimi informacijami.

- Spodbujati sodelovanje med splošnimi knjižnicami, izmenjavo dobrih praks in sodelovanje z drugimi deležniki na področju knjižničarstva in kulture.
- Krepite pojavnost splošnih knjižnic v virtualnem okolju.
- Z vzdrževanjem in razvijanjem predlog dinamičnih spletnih strani omogočati tudi manjšim splošnim knjižnicam, da se enakovredno predstavijo v virtualnem okolju.
- Prikazati položaj, vlogo in vpliv splošnih knjižnic v družbi skozi delovanje, financiranje in organiziranost slovenskih splošnih knjižnic.
- Prikazati organiziranost in dejavnosti Združenja splošnih knjižnic.
- Promovirati slovensko knjižničarstvo v svetu, tudi z vzpostavitvijo večjezičnih spletnih strani.
- Omogočati dostop do informacij z enega mesta in zagotavljati visoko kakovost objavljenih vsebin.

3. Upravljanje portala

Za upravljanje in urejanje portala Knjižnice.si od leta 2021 skrbi Mariborska knjižnica. Pravna razmerja med Mariborsko knjižnico in drugimi pogodbenimi partnerji so urejena v Pogodbi o sodelovanju pri upravljanju in urejanju spletnega portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si (dalje: Pogodba).

Pogodbeni partnerji so osrednje območne knjižnice (Osrednja knjižnica Celje, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper, Mestna knjižnica Kranj, Mestna knjižnica Ljubljana, Mariborska knjižnica, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota, Goriška knjižnica Franceta Bevka Nova Gorica, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto, Knjižnica Ivana Potrča Ptuj in Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem) ter Združenje splošnih knjižnic.

V skladu s 5. členom Pogodbe pogodbeni partnerji svojo pravico do nadzora nad upravljanjem, delovanjem in razvojem portala uresničujejo preko nadzornega sveta. Nadzorni svet sestavljajo direktorji štirih osrednjih območnih knjižnic, ki jih imenuje aktiv direktorjev OOK pri Združenju splošnih knjižnic, in predstavnik Združenja splošnih knjižnic. Člani nadzornega sveta so imenovani za dobo dveh let. Nadzorni svet sprejme letni načrt dela in letno poročilo.

Mariborska knjižnica kot upravljavka portala ima s Pogodbo opredeljene naslednje naloge:

- Vsebinsko in operativno vodenje, vključno s pripravo letnega načrta in letnega poročila.
- Zagotavljanje pravilnega delovanja portala.
- Uredništvo portala.
- Organiziranje in izvajanje usposabljanja za vnašalce vsebin.
- Organizacijski razvoj.
- Pripravo razvojnih dokumentov, spremljanje razvoja spletnih storitev, vpeljevanje novih rešitev in storitev.
- Promoviranje portala.

Operativno delo na portalu opravlja uredniški odbor, ki je sestavljen iz po enega predstavnika vsakega pogodbenega partnerja. Predstavnika v uredniški odbor imenuje direktor oziroma predsednik pogodbenega partnerja. Funkcije, delovanje, pravice in obveznosti uredniškega odbora so določene v dokumentu Smernice za delo uredniškega odbora portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si.

Novembra 2023 so uredniški odbor sestavljali naslednji člani:

- Anka Rogina (glavna urednica), Mariborska knjižnica
- Primož Potočnik (namestnik glavne urednice), Knjižnica Ivana Potrča Ptuj
- mag. Ana Zdravje (moderatorica forumov), Mestna knjižnica Ljubljana
- Vesna Horžen, Združenje splošnih knjižnic
- Tjaša Jazbec, Osrednja knjižnica Srečka Vilharja Koper
- Klementina Kolarek, Knjižnica Mirana Jarca Novo mesto
- Neža Molnar, Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem
- Lea Očko, Osrednja knjižnica Celje
- Manja Pergar, Goriška knjižnica Franceta Bevka
- Bojan Režonja, Pokrajinska in študijska knjižnica Murska Sobota
- Jana Zeni Bešter, Mestna knjižnica Kranj

4. Operativni načrt dela za 2024

Upravljanje portala v letu 2024 bo zajemalo naslednje aktivnosti:

- priprava letnega načrta dela in poročila o delu;
- komunikacija z vzdrževalcem portala (Truecad d.o.o.), uredniškim odborom, nadzornim svetom in partnerji;
- administrativna in računovodska podpora upravljanju in delovanju portala;
- promocija portala na območnem in nacionalnem nivoju.

Načrtovane aktivnosti za zagotavljanje neprekinjenega in kvalitetnega delovanja portala:

- spremljanje, priprava in dnevne objave aktualnih, strokovnih in družbenih dogodkov;
- sprotno dopolnjevanje vsebin na posameznih straneh (npr. strokovna literatura, novice na posameznih področjih);
- občasna temeljita prenova posameznih strani za večjo aktualnost strani;
- redno vzdrževanje in posodabljanje strani, prevedenih v angleščino
- permanentno delovanje uredništva: dnevno spremljanje vsebin na portalu, opozarjanje in svetovanje v primeru napak, sodelovanje urednikov in medsebojna pomoč pri vnosu in oblikovanju vsebin ter pri uporabi novosti; delovanje v ožjih delovnih skupinah, po potrebi tudi v živo; predvidevamo vsaj en sestanek uredniškega odbora v živo, ostala komunikacija bo potekala po e-pošti ali preko platforme ZOOM;
- redno posodabljanje dokumenta Opis portala Knjižnice.si;
- zbiranje predlogov za optimizacijo portala in optimizacija delovanja portala;
- trajna, sistematična promocija vseh segmentov portala;
- trajno povezovanje z drugimi portali, ki delujejo v okviru OOK (Kamra, Dobre knjige, Obrazi slovenskih pokrajin);
- spremljanje statističnih podatkov o uporabi portala (Google analytics).

Načrtovani cilji v letu 2024:

- V letu 2024 bo na portalu objavljenih 60 objav strokovnih dogodkov, aktualnih dogajanj in novosti, to je 10% več kot v letu 2023.
- Število uporabnikov, ki so se prijavili na obveščanje preko e-novic, bo do konca leta znašalo vsaj 185, to je 20% več kot v letu 2023.
- Prenovljene bodo 3 strani na portalu.
- Izvedene bodo 3 akcije promocije portala.
- Število uporabnikov portala, merjeno z orodjem Google analytics, se bo povečalo za 10% glede na število uporabnikov v letu 2023.
- Število ogledov strani, merjeno z orodjem Google analytics, se bo povečalo za 10% glede na število ogledov strani v letu 2023.

Načrtovane spremembe in dopolnitve portala:

- Temeljita posodobitev strani Uporabniki/ Gradivo/ Virtualni svet knjig, časopisov in informacij <https://www.knjiznice.si/uporabniki/gradivo/virtualni-svet-splosnih-knjiznic/>. Vsebine je treba spremeniti, saj se podvajajo.
- Temeljita posodobitev strani Sistem splošnih knjižnic/ Zagovorništvo <https://www.knjiznice.si/sistem-splosnih-knjiznic/zagovornistvo/>. Preveriti je treba aktualnost vsebin in jih po dogovoru preoblikovati.
- Povečanje naporov za to, da strani ustrezajo uporabnikom z oviranostmi in zahtevam GDPR. Dopolniti je treba opise slik in metapodatke na posameznih straneh.
- Sistematično vključevanje vsebin na obstoječe strani in premišljeno dodajanje novih strani na portal, da portal ne bi postal nepregleden.
- Kreiranje in urejanje Facebook profila za Knjižnice.si. Pripravili bomo politiko objavljanja vsebin in izmed urednikov izbrali urednika/urednike profila. Načrtujemo, da bomo preko Facebook profila dosegli širšo splošno javnost.
- Promocijo portala bomo trajno izvajali tako za splošno javnost kot tudi za strokovne knjižnične delavce. Za splošno javnost bomo zagotovili ustrezen promocijski material (npr. zloženske, kazalke), pa tudi avdio-vizualne vsebine (npr. animacije, promocijski filmčki), ki bodo objavljeni na spletnih straneh knjižnic in na družbenih omrežjih. Za ustrezno profesionalno izvedbo promocijskih materialov se bomo povezali z zunanjimi izvajalci. Strokovnim knjižničnim delavcem bomo uporabnost portala prikazali skozi predstavitev, ustno informiranje, strokovne prispevke ipd.
- Optimizacija portala za boljši priklic informacij z iskalnikom Google.

Vzdrževanje in gostovanje portala

Vzdrževanje portala v skladu s Pogodbo o vzdrževanju spletnega portala slovenskih splošnih knjižnic Knjižnice.si izvaja podjetje Truecad d.o.o.

Mesečni strošek vzdrževanja v skladu s pogodbo o vzdrževanju znaša 260,00 € brez DDV. V letu 2024 načrtujemo stroške vzdrževanja v višini 3.806,40 € z DDV.

Portal gostuje na strežniku Arnes. S pomočjo vzdrževalca portala bomo spremljali zasedenost strežniškega prostora in po potrebi zaprosili za povečanje prostora.

Finančno poslovanje

Od leta 2021 dalje na osnovi Pogodbe vsa sredstva za vzdrževanje ter za upravljanje, urejanje in razvoj portala načrtuje Mariborska knjižnica v okviru Neposrednega poziva k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne splošne knjižnice Ministrstva za kulturo.

Iz prejetih sredstev za upravljanje, urejanje in razvoj bomo pokrili stroške dela ter programske in materialne stroške.

Finančni načrt

Odhodki	(v evrih)
Stroški upravljalca portala za izvedbo s Pogodbo opredeljenih nalog	9.000
Stroški vzdrževanja	4.000
Redni letni stroški, manjši nepredvideni popravki in dopolnitve	2.000
Odhodki skupaj	15.000
Prihodki	
Sredstva Ministrstva za kulturo po <i>Neposrednem pozivu k predložitvi predloga programa dela in finančnega načrta za izvajanje posebnih nalog osrednje območne splošne knjižnice</i>	15.000
Prihodki skupaj	15.000

5. Načrt dela za obdobje 2024 - 2029

V naslednjem petletnem obdobju si bo uredništvo portala prizadevalo, da bo portal v javnosti prepoznan kot osrednja informacijska točka o delovanju splošnih knjižnic, tako za uporabnike kot strokovno javnost in druge zainteresirane javnosti, tako doma kot v tujini. V ta namen bo uredniški odbor portala skrbel za sprotno spremljanje dogajanja na področju splošnega knjižničarstva in redno posodabljanje vsebin portala.

V letih 2024 do 2029 si bomo prizadevali za:

- oblikovanje, pripravo in vnos novih vsebin
- dopolnjevanje in potrebno preoblikovanje obstoječih vsebin po posameznih tematskih področjih
- dopolnjevanje in potrebno preoblikovanje strani portala, ki so prevedene v angleški jezik
- čim boljši prikaz in promocijo delovanja splošnih knjižnic z namenom povečanja zavedanja o socialni, izobraževalni, kulturni, itd. vlogi splošnih knjižnic v javnosti
- ponudbo vsebin, ki bodo podpirale strokovni napredek splošnih knjižnic in knjižničarjev
- permanentno optimizacijo delovanja portala
- vzpostavitev skupnega iskalnika, ki bo uporabnikom omogočal hkratno iskanje po portalih Kamra, Dobre knjige, Obrazi slovenskih pokrajin in Knjižnice
- sodelovanje pri načrtovani uvedbi meta-isikalnika za vse portale
- povezovanje z drugimi portali, ki delujejo v okviru OOK (Kamra, Dobre knjige, Obrazi slovenskih pokrajin)
- čim bolj učinkovito promocijo portala.